

Stanovisko Výboru regionů – Strategie rozšíření a hlavní výzvy na roky 2007–2008 – Potenciální kandidátské země

(2008/C 172/12)

VÝBOR REGIONŮ

- je přesvědčen, že je třeba poskytovat jasnější informace potenciálním kandidátským zemím o způsobu, jakým vstoupí do EU. Individuální přistoupení může země inspirovat a motivovat a urychlit tak celý proces. Úspěšnost určité země při provádění kritérií požadovaných EU by měla být určujícím faktorem pro to, jakým tempem bude postupovat k přistoupení;
- konstatuje, že je potřeba vytvářet další kapacity místních orgánů a sdružení místních samospráv v potenciálních kandidátských zemích, protože v současné době nejsou místní a regionální orgány odpovídajícím způsobem zapojeny do procesu přistoupení k EU;
- vítá parafování Dohody o stabilizaci a přidružení (SAA) s EU a naléhá na orgány Bosny a Hercegoviny, aby spolupracovaly s cílem plnění závazků stanovených dohodou;
- vítá iniciaci Dohody o stabilizaci a přidružení s EU a vyzývá Srbsko, aby pokračovalo v plnění svých povinností vůči Mezinárodnímu trestnímu tribunálu pro bývalou Jugoslávii, protože je to podmínkou další integrace do EU;
- vítá podepsání Dohody o stabilizaci a přidružení s EU a vybízí vládu Černé Hory, aby dále pracovala na svých závazcích podle dohody a v souladu s návrhem akčního plánu provádění.

Zpravodaj: pan Martin HEATLEY (UK/ELS), člen rady hrabství Warwickshire

Odkaz

Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: Strategie rozšíření a hlavní výzvy na roky 2007–2008
KOM(2007) 663 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ,

A. *Všeobecná doporučení*

Všeobecný pokrok a časový plán

1. je přesvědčen, že je třeba poskytovat jasnější informace potenciálním kandidátským zemím o způsobu, jakým vstoupí do EU. Individuální přistoupení může země inspirovat a motivovat a urychlit tak celý proces. Úspěšnost určité země při provádění kritérií požadovaných EU by měla být určujícím faktorem pro to, jakým tempem bude postupovat k přistoupení;

2. je přesvědčen, že by měla být nalezena jemná rovnováha mezi udržováním nadšení a stabilitou v potenciální kandidátské zemi a důkladnou a řádnou přípravou na proces přistoupení;

3. je přesvědčen, že rozšíření je důležité pro EU i pro kandidátské země a potenciální kandidátské země z hlediska příležitostí hospodářského růstu, zajištění základních dopravních a energetických tras a jiných strategických úvah, a nelze opomenout ani společné hodnoty EU jako svoboda, demokracie a solidarita; především je však perspektiva přistoupení životně důležitá pro zajištění míru a stability na západním Balkáně. Nicméně má obavy z důvodu „únavy z rozšíření“, kterou je možno pozorovat v některých členských státech EU a je přesvědčen, že by mělo být podporováno větší povědomí veřejnosti o možnostech a problémech dalšího rozšíření;

4. vítá výrazné zlepšení celkového hospodářského růstu, celkové makroekonomické stability a zvýšení životní úrovně v potenciálních kandidátských zemích, je však přesvědčen, že by mělo být vyvinuto větší úsilí pro posílení právního státu a modernizaci společenských struktur. Cílem zlepšení makroekonomických údajů by mělo být zvýšení kvality života občanů těchto zemí. Zvláště požaduje, aby prosazení právního státu, zejména soudní reformou, a boj proti korupci a organizovanému zločinu, včetně obchodování s lidmi, byly ve všech potenciálních kandidátských zemích nejvyššími prioritami;

5. vyzývá všechny potenciální kandidátské země, aby udržovaly a neustále zlepšovaly dobré sousedské vztahy, protože tvoří podstatnou součást procesu přibližování se Evropské unii; zdůrazňuje též, že země západního Balkánu musí vyvinout větší

úsilí, aby našly vzájemně přijatelná řešení svých přetrvávajících problémů se sousedními zeměmi;

Komunikace

6. zdůrazňuje, že dobrá komunikace je významná pro další úspěch strategie rozšíření. Je nezbytné lépe informovat o výhodách a výzvách současného procesu rozšíření a stejně tak je třeba pochopit a přijmout skutečnost, že proces je postupný a dobře řízený. Všechny vrstvy státní správy potenciálních kandidátských zemí by měly být podporovány v úsilí lépe informovat svou veřejnost o evropských hodnotách a o tom, že je výhodné přiblížit se k členství v EU a také o podmínkách členství v EU. Z tohoto důvodu by sdělení Komise o rozšíření mělo být vydáno v jazycích používaných v potenciálních kandidátských zemích, včetně menšinových jazyků;

7. doporučuje, aby byl používán nový finanční nástroj EU, nástroj předvstupní pomoci (IPA), pro zlepšení povědomí o integraci EU a pro posílení přeshraniční spolupráce, posílení kapacity zastupujících sdružení místních a regionálních samospráv na západním Balkáně a jejich zapojení do procesu přistoupení;

8. doporučuje zlepšit „vertikální“ komunikaci mezi ústředními úřady vlády zodpovědnými za integraci EU v příslušných zemích a místními a regionálními orgány i sdruženími místních samospráv;

Budování kapacit a přeshraniční spolupráce

9. je přesvědčen, že podpůrná opatření, která spojují lidi na místní a regionální úrovni a podporují spolupráci mezi EU a potenciálními kandidátskými zeměmi jsou cennými nástroji kulturního a politického pochopení, které může překonat pochybnosti o schopnosti integrace. Připomíná významnou úlohu spolupráce v rámci partnerství měst v návaznosti na historické události 90. let dvacátého století;

10. vyzývá k intenzivnějším opatřením na podporu spolupráce mezi členskými státy EU a potenciálními kandidátskými zeměmi na úrovni regionů a obcí k doplnění existujících přeshraničních mechanismů, které například podpoří zapojení potenciálních kandidátských zemí do ESÚS⁽¹⁾;

(¹) ESÚS – Evropské sdružení pro územní spolupráci

11. zdůrazňuje, že další budování kapacit je především na místní a regionální úrovni nezbytné pro úspěšné splnění kodaňských kritérií. Místní a regionální orgány v příslušných zemích nejsou dostatečně informovány a celkově nejsou dosti schopné absorbovat finanční podporu EU. V tomto smyslu bude mít VR důležitou úlohu při propagaci školicích seminářů konaných za účelem výměny zkušeností a poznatků regionálních a místních orgánů ze zemí EU;

12. vítá dohodu o zjednodušení udělování víz podepsanou mezi EU a potenciálními kandidátskými zeměmi, protože je to významný krok k usnadnění kontaktů mezi lidmi, ne pouze mezi národy zemí západního Balkánu, ale také mezi národy EU a potenciálními kandidátskými zeměmi;

13. konstatuje, že je potřeba vytvářet další kapacity místních orgánů a sdružení místních samospráv v potenciálních kandidátských zemích, protože v současné době nejsou místní a regionální orgány odpovídajícím způsobem zapojeny do procesu přistoupení k EU;

14. vítá projekty, které spojují místní orgány členských států EU a potenciální kandidátské země, jako například „Projekt výměny“ v Srbsku, který zahrnoval třetinu obcí, jež se v rámci projektu podílely na evropské praxi řízení projektů, i pomoc při vytváření spojení mezi místními orgány EU a Srbska;

15. podporuje budování kapacit ústředních a místních a regionálních orgánů v potenciálních kandidátských zemích, aby spojily své environmentální politiky a doporučení EU;

16. poukazuje na to, že v potenciálních kandidátských zemích je demokracie mladá a křehká. Pro rozvoj a upevnění institucí a pravidel zastupitelské demokracie je zapotřebí cílevědomé a vytrvalé angažovanosti. To platí obzvláště pro místní a regionální úroveň s ohledem na jejich zásadní význam pro stabilní a otevřenou demokratickou společnost a pro řádnou správu věcí veřejných;

Občanská společnost a veřejný život

17. je přesvědčen, že občanský sektor je velmi důležitým prvkem při budování demokratické společnosti. Další rozvoj a budování kapacity tohoto sektoru jsou nezbytné pro usnadnění jejich významné role při zvyšování transparentnosti a podpoře demokracie. Občanský sektor může hrát důležitou úlohu při informování veřejnosti o EU a usnadňování začlenění občanů do procesů přistoupení;

18. vyzývá k dalšímu zlepšování dodržování práv žen, dětí a seniorů. Měly by se podniknout další kroky ke zlepšení

rovných příležitostí, zajistit větší zaměstnanost a podporovat aktivnější zapojení žen do politického života. Ochrana žen, dětí a seniorů proti všem formám násilí včetně obchodování s lidmi se musí zintenzívnit;

19. podporuje další zlepšení postavení osob se zdravotním postižením. Obzvláště důležitým prvkem je zlepšení příležitostí zaměstnání pro lidi se zdravotním postižením, protože je to základní krok k jejich plné integraci do společnosti;

20. podporuje další zlepšení v oblasti práv menšin a vytvoření podmínek pro jejich kulturní seberealizaci a rozvoj. Je však třeba rozhodně postupovat ve smyslu zlepšení postoje vůči etnickým skupinám a ve smyslu usilování o toleranci a usmíření;

B. Konkrétní poznámky k jednotlivým zemím

Albánie

21. uvítá úspěchy ve zlepšení administrativy, zejména vývoj týkající se zlepšení občanského rejstříku, průkazů totožnosti a zavedení biometrických pasů; vyjadřuje naději, že to přispěje k zlepšení volebního procesu, protože poslední místní volby nebyly v souladu s mezinárodními závazky a normami;

22. vítá strategičtější přístup vlády k boji proti korupci. Korupce je však v Albánii ještě stále velmi rozšířeným jevem a problémem, který je třeba brát vážně. Kromě toho vykazuje albánský soudní systém i přes některá zlepšení řadu slabých míst, především co se týče nezávislosti, transparentnosti a účinnosti. Proto je obzvláště důležité, aby plánovaná strategie pro boj s korupcí na období 2007-2013 byla uskutečněna a důrazně prováděna v souladu s doporučeními Rady Evropy/skupiny GRECO⁽²⁾;

23. bere na vědomí velmi pozitivní ovzduší ve vztazích mezi náboženstvími, protože představují cenný příklad v regionu, ale vyzývá k většímu zlepšení v oblasti lidských práv a svobody projevu;

24. vyzývá albánské úřady, aby se dále snažily zlepšit postavení menšin v souladu s evropskými osvědčenými postupy a Rámcovou úmluvou Rady Evropy o ochraně národnostních menšin. Důrazně doporučuje, aby zástupci menšin byli zapojeni v albánském parlamentu a aby bylo zajištěno rozšíření vyučování jazyků menšin na všechny jejich příslušníky v celé zemi;

25. uznává úsilí Albánie při udržování a dalším rozvíjení dobrých sousedských vztahů s členskými státy a ostatními potenciálními kandidátskými zeměmi;

⁽²⁾ GRECO – Group of States Against Corruption (Skupina států proti korupci) je nástroj Rady Evropy vytvořený v roce 1999 pro monitorování dodržování protikorupčních standardů organizace. Více informací najdete na: http://www.coe.int/t/dg1/Greco/Default_en.asp

26. konstatuje, že je nutné další zvýšení administrativní kapacity, aby mohla být úspěšně prováděna dohoda o stabilizaci a přidružení. Správy místních úřadů a sdružení obcí Albánie musí dále budovat kapacity, aby byly schopny přijímat financování IPA;

Bosna a Hercegovina

27. vítá parafování Dohody o stabilizaci a přidružení (SAA) s EU a naléhá na orgány Bosny a Hercegoviny, aby spolupracovaly s cílem plnění závazků stanovených dohodou;

28. vítá prohlášení o reformách policejních sil v Bosně a Hercegovině a žádá, aby všichni signatáři spolupracovali na reformování policie podle zásad EU. Reforma policie je nezbytná pro podepsání Dohody o stabilizaci a přidružení (SAA);

29. vítá odhodlání struktur místní správy v Bosně a Hercegovině přijmout evropské osvědčené postupy při zlepšování poskytování služeb a vítá připravenost asociací místních samospráv obou entit spolupracovat při zlepšování kvality místních služeb pro občany;

30. má radost z pokračujících reforem místní samosprávy a konstatuje, že legislativa obou entit týkající se místní samosprávy je slučitelná s Evropskou chartou místní samosprávy;

31. konstatuje, že je nutné další zvýšení správní kapacity, aby mohla být úspěšně prováděna Dohoda o stabilizaci a přidružení. Správy místních úřadů a sdružení místních samospráv v obou entitách musí dále budovat kapacity, aby byly schopny přijímat financování IPA a plně ho využít;

32. vítá pokrok, kterého bylo dosaženo při navracení uprchlíků a vnitřně vysídlených osob a vybízí příslušné organizace a agentury, aby pokračovaly v práci na zlepšování podmínek pro trvalý návrat;

33. vítá zlepšení spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii, která se zdá být na celkově uspokojivé úrovni, avšak pro podepsání Dohody o stabilizaci a přidružení bude vyžadována plná spolupráce;

Srbsko

34. vyzývá Srbsko, aby pokračovalo na své cestě přibližování k EU a snažilo se o mírové soužití se svými sousedy;

35. vítá iniciaci Dohody o stabilizaci a přidružení s EU a vyzývá Srbsko, aby pokračovalo v plnění svých povinností vůči Mezinárodnímu trestnímu tribunálu pro bývalou Jugoslávii, protože je to podmínkou další integrace do EU;

36. uznává pokrok, kterého bylo dosaženo na poli reformy veřejné správy, jež je v souladu s evropskými normami a konstatuje, že Srbsko má dobrou správní kapacitu, kterou prokázalo v souvislosti s jednáními o Dohodě o stabilizaci a přidružení;

37. vítá iniciativu, kterou zahájilo ministerstvo spravedlnosti, zaměřenou na provedení hloubkové analýzy soudního systému, protože provádění právního rámce obsaženého v nové ústavě se stále očekává. Je nutné další úsilí pro zajištění nezávislosti, zodpovědnosti a účinnosti soudního systému;

38. těší se z provádění vnitrostátní strategie proti korupci, ale konstatuje, že korupce je stále rozšířená a představuje v Srbsku vážný problém;

39. vítá zlepšení v respektování a ochraně práv menšin a vyzývá vládu, aby zaměřila své úsilí na zlepšení práv etnických skupin, zvláště v oblasti vzdělávání, sociální ochrany, zdravotní péče, bydlení a zaměstnanosti;

40. žádá srbský parlament, aby ratifikoval Evropskou chartu místních samospráv;

41. konstatuje, že je nutné další zvýšení administrativní kapacity, aby mohla být úspěšně prováděna Dohoda o stabilizaci a přidružení. Správy místních úřadů a Stálá konference měst a obcí musí dále budovat kapacity, aby byly schopny přijímat financování IPA a plně ho využít;

Kosovo (podle rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1244)

42. vyhlášení nezávislosti Kosova ze dne 17. února je nyní skutečností; VR vítá rozhodnutí zahájit v rámci EBOP misi EULEX Kosovo na podporu právního státu a stability. Zachování právního státu a stability je v zájmu všech. Musí být zaručeno mírové soužití etnických skupin;

43. vítá zavedení strategie a akčního plánu pro reformu veřejné správy na období 2006-2011, protože veřejná správa je slabá a neúčinná a reformy jsou stále v počátečním stádiu;

44. je přesvědčen, že přestože bylo dosaženo určitého pokroku na úrovni místní správy, jeho správní kapacity jsou slabé;

45. vítá vytvoření kosovské agentury proti korupci, ale je toho názoru, že je nedostatek jasné politické vůle k boji proti korupci, což je stále hlavním problémem. Je nutné další budování kapacit personálu agentury a stejně tak další práce na vývoji právního rámce a provádění opatření;

46. lituje, že bylo dosaženo malého pokroku v oblasti občanských a politických práv a svobod a vyzývá kosovské úřady, aby podnikly další pátrací akce po více než 2 000 pohřešovaných osobách jako významný krok ke smíření;

47. vítá skutečnost, že volby v Kosovu v listopadu 2007 proběhly pokojným způsobem a žádá kosovské a srbské úřady, aby pokračovaly v úsilí o mírové urovnání stávající politické situace a je pevně přesvědčen, že v Kosovu nelze připustit násilí a že mnohonárodnostní Kosovo lze vybudovat pouze na základě spolupráce všech jeho komunit;

Černá Hora

48. vítá podepsání Dohody o stabilizaci a přidružení s EU a vybízí vládu Černé Hory, aby dále pracovala na svých závazcích podle dohody a v souladu s návrhem akčního plánu provádění;

49. má radost z přijetí nové ústavy;

50. uznává dobré výsledky z období nezávislosti Černé Hory ve vytváření dobrých dvoustranných vztahů s kandidátskými

zeměmi a sousedními členskými státy i pokrok při zapojování se do regionálních iniciativ a Rady Evropy;

51. vítá opatření zavedená vládou na potírání organizovaného zločinu a korupce, ale konstatuje, že tyto otázky jsou stále považovány za vážný problém a vyzývá vládu, aby dále zlepšovala protikorupční opatření a zvýšila úsilí v boji proti praní špinavých peněz. Zvláštní důraz by měl být kladen na pokračování reformou soudního systému;

52. bere na vědomí pokračující reformu veřejné správy a doporučuje další budování kapacit, zvláště v oblasti transparentnosti, zodpovědnosti, veřejných zakázek i spravování veřejného majetku a postupů udělování licencí;

53. konstatuje, že je nutné další zvýšení správní kapacity, aby mohla být úspěšně prováděna Dohoda o stabilizaci a přidružení. Správy místních úřadů a asociace místních úřadů Černé Hory musí dále budovat kapacity, aby byly schopny přijímat financování IPA a plně ho využít.

V Bruselu dne 10. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE